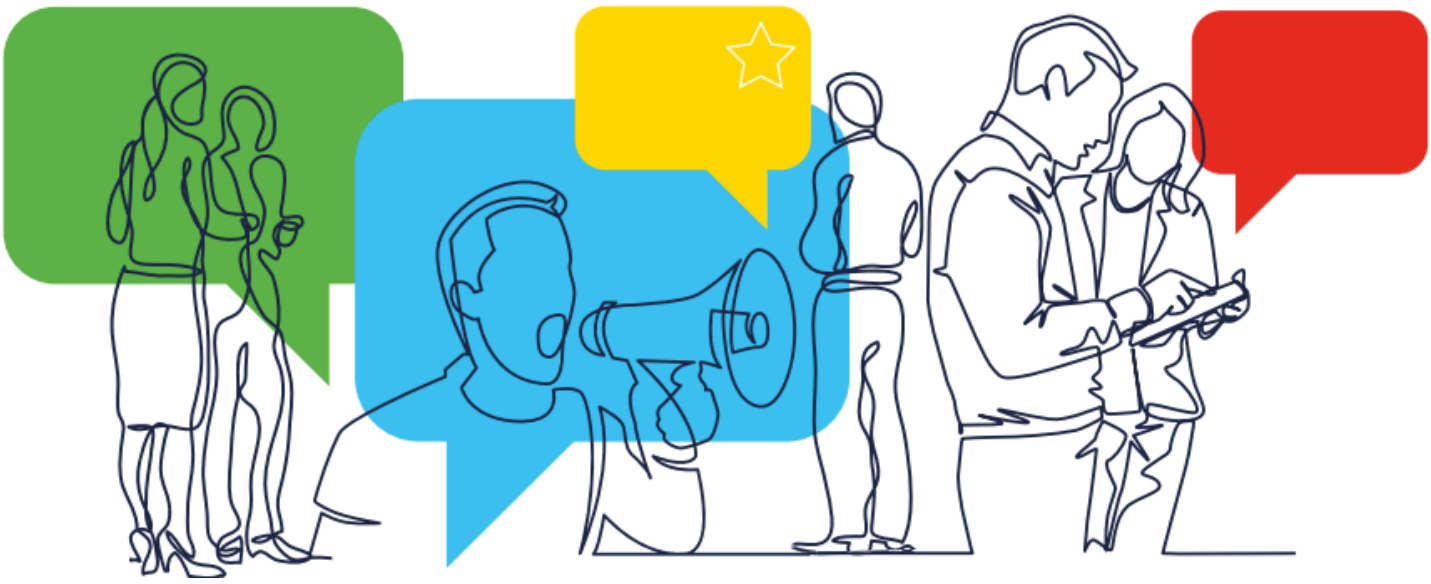
LEARN

FORUM EVROPSKE DRŽAVLJANSKE POBUDE

Informativna brošura o evropski državljanski pobudi za organizacije civilne družbe

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Evropska državljanska pobuda: osnovne informacije

Evropska državljanska pobuda od leta 2012 državljankam in državljanom EU omogoča, da sooblikujejo agendo EU. To lahko storijo tako, da pripravijo predloge o vprašanjih, ki so jim pomembna in so v pristojnosti EU.

Skupina sedmih državljank in državljanov EU iz sedmih različnih držav EU lahko v okviru evropske državljanske pobude predlaga politike EU. Potem ko je pobuda prijavljena, jo lahko drugi državljani in državljanke EU podpišejo na spletu, prek sistema spletnega zbiranja, ali v papirni obliki.

Če pobuda prejme milijon veljavnih podpisov državljank in državljanov iz najmanj sedmih držav EU, jo mora Evropska komisija proučiti in se odločiti, kako bo v zvezi z njo ukrepala.

Zakaj je evropska državljanska pobuda učinkovito orodje za vaša prizadevanja?

A. Evropska državljanska pobuda vam omogoča, da vplivate na oblikovanje politik EU:

Evropska državljanska pobuda je demokratični instrument, ki evropskim državljankam in državljanom omogoča, da vprašanja, ki so jim pomembna, uvrstijo na dnevni red EU. Je prvi tovrstni nadnacionalni instrument participativne demokracije ter pomemben most med državljani in državljankami ter institucijami EU. **Doslej uspešne pobude so že pustile sledi v zakonodaji EU**, na primer:

- ***Voda in komunalna ureditev sta človekova pravica! Voda je javna dobrina, ne blago!***

Ta pobuda, začeta leta 2012, je bila prva evropska državljanska pobuda, ki je zbrala več kot milijon podpisov in jo je Evropska komisija uradno priznala. Prizadevala si je za to, da se vsem v EU zagotovi dostop do pitne vode in sanitarnih storitev ter prepreči liberalizacija vodnih storitev. Komisija je v odziv na pritisk javnosti in politično mobilizacijo v zvezi s to pobudo priznala, da je treba ukrepati

Konkreten rezultat je bil, da je Komisija leta 2018 predlagala revizijo direktive EU o pitni vodi, pri č emer je velik poudarek namenila izboljšanju kakovosti in dostopnosti vodovodne vode, zlasti za marginalizirane in ranljive skupine.

- ***Obvarujmo kozmetiko, proizvedeno brez krutosti – zavzemajmo se za Evropo brez testiranja na živalih***

Ta pobuda iz leta 2022 je pozivala k okrepitvi prepovedi testiranja kozmetičnih izdelkov na živalih. Prizadevala si je tudi za reformo predpisov o kemijski varnosti, da bi zagotovila varen in trajnosten okvir za ravnanje s kemikalijami, ki ne temelji na testiranju na živalih.

Evropska komisija je leta 2023 predlagala nadaljnjo uporabo in izvajanje prepovedi testiranja na živalih, hkrati pa je upoštevala tudi potrebo po zakonodajnih spremembah, da bi se pojasnila povezava med uredbo o kozmetičnih izdelkih in uredbo REACH. Poleg tega je napovedala, da bo do prvega četrtletja 2026 objavila časovni načrt za nadomestitev testiranja na živalih v ocenah kemijske varnosti.

- ***Ustavimo odstranjevanje plavuti – ustavimo trgovino z njimi***

S pobudo, ki jo je podpisalo 1 119 996 ljudi iz 27 držav članic EU, je bila Komisija pozvana k ukrepanju za odpravo trgovine z odstranjenimi plavutmi morskih psov v EU, vključno z njihovim uvozom, izvozom in tranzitom.

Evropska komisija je leta 2023 objavila odgovor, v katerem se je zavezala, da bo od januarja 2025 za čela spremljati trgovino s proizvodi iz morskih psov s sledenjem vrst morskih psov, s katerimi se največ trguje. Komisija je v skladu s svojo zavezo, da bo zbrala podrobnejše podatke o uvozu in izvozu iz EU za izboljšanje statističnih podatkov o trgovini s proizvodi iz morskih psov, uvedla 13 novih tarifnih oznak za morske pse in njihove plavuti. Te oznake bodo omogočile spremljanje proizvodov iz vrst morskih psov, s katerimi se največ trguje, kot sta sinji morski pes in atlantski mako. Oznake so se začele uporabljati januarja 2025. Komisija je prav tako opravila javna posvetovanja, da bi zbrala dokaze in izvedla oceno učinka morebitne prepovedi trgovine z odstranjenimi plavutmi, s č imer bi ocenila nabor možnih ukrepov politike.

EU se je medtem zavezala, da bo izvajala veljavne predpise in ohranjala vodilno vlogo v svetovnih prizadevanjih za ohranjanje morskih psov. Med drugim bo spodbujala sprejetje mednarodnih ukrepov za ohranjanje in upravljanje morskih psov ter se zavzemala za prepoved odstranjevanja plavuti morskim psom po vsem svetu.

Preberite več zgodb o uspešnih evropskih državljanskih pobudah.

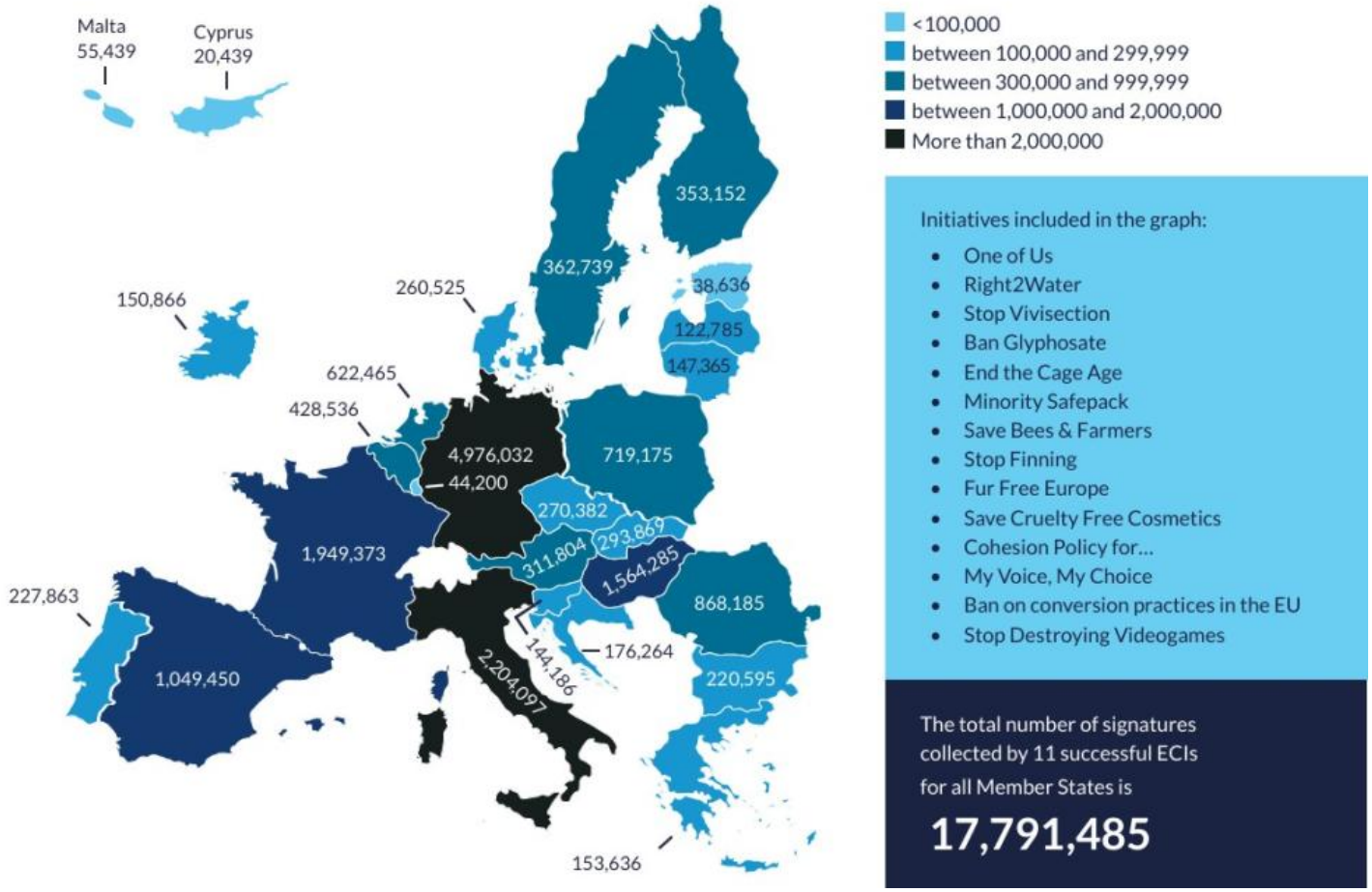
B. Evropska državljanska pobuda je organizatorjem v pomoč pri ozaveščanju o določeni temi:

Če začnete evropsko državljansko pobudo, ne zbirate le podpisov, ampak na določeno vprašanje opozorite tudi na evropski ravni. Od trenutka, ko je vaša pobuda prijavljena, pridobite prepoznavnost na evropski ravni ter vam je omogočeno sodelovanje z institucijami EU, mediji, civilno družbo in širšo javnostjo.

S kampanjo po državah članicah določate, kaj se bo uvrstilo v javno razpravo, in svoje vprašanje vključite v osrednje razprave na ravni EU. Na podlagi vaše evropske državljanske pobude je lahko celo sprejeta nova zakonodaja, medtem pa sta vam na voljo platforma in prostor, da okrepite zagon, mobilizirate podpornike, vzpostavite skupnost, ki podpira vaša prizadevanja, ter spodbudite pogovore, ki močno presegajo nacionalni okvir.

Uspešne kampanje, kot sta *Končajmo dobo kletk* in *Prepovejmo glifosat*, so pokazale, kako lahko organizatorji evropske državljanske pobude oblikujejo razpravo, vplivajo na javno mnenje in spodbudijo institucije k odzivu. Z evropsko državljansko pobudo lahko vaša prizadevanja dvignete na višjo raven in v določeno kampanjo pritegnete tudi druge.

Nekaj uspešnih evropskih državljanskih pobud in njihov uspeh v državah članicah:

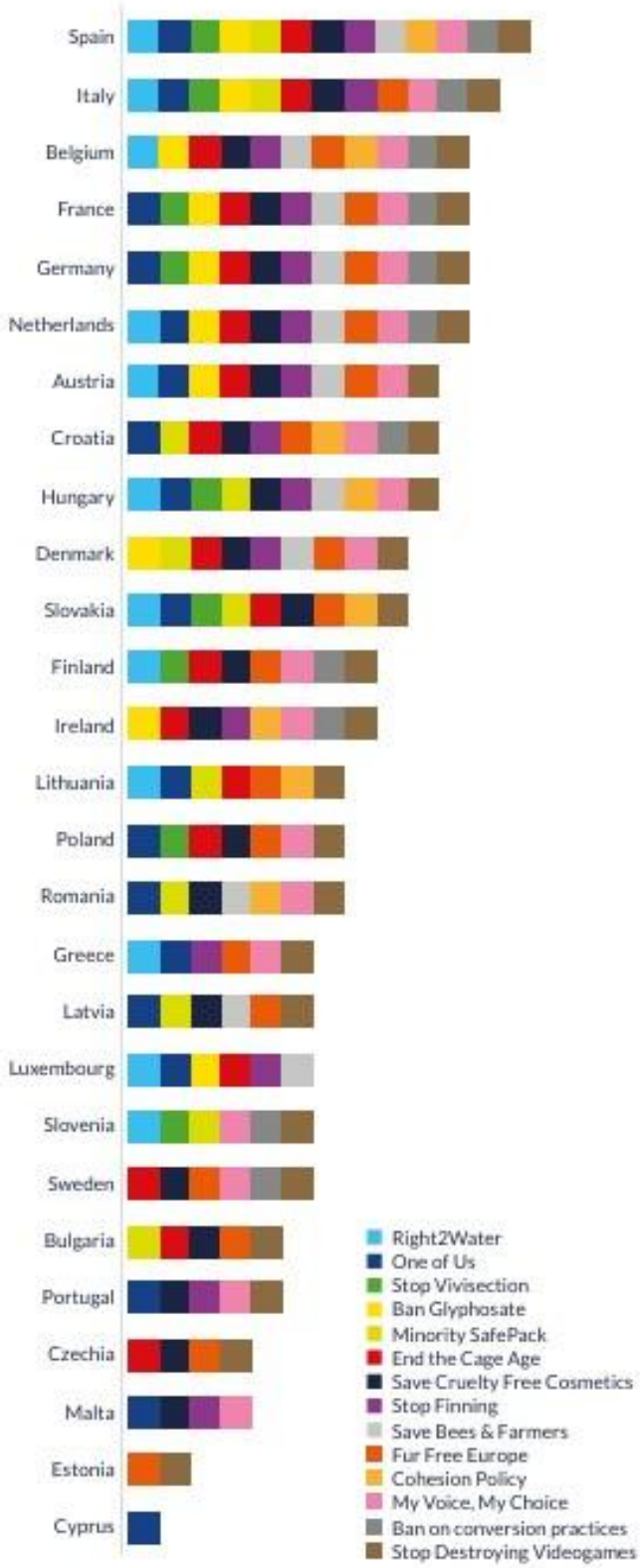

Total signatures from 14 successful ECIs relative to Member State populations (2012 – 2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026); Eurostat (2025)

Successful ECIs that reached the signature threshold in each Member State (2012-2026)

Data source: European Citizens' Initiative website (2026)

V nekaterih državah članicah, kot so Madžarska, Malta in Latvija, so bile evropske državljanske pobude zelo uspešne. V Španiji, Nemčiji in Italiji so evropske državljanske pobude pogosto dosegle pragove za podpise. Evropske državljanske pobude so pripomogle k temu, da se je o vprašanjih, ki jih odpirajo, začela razprava na višji ravni.

Kako začeti evropsko državljansko pobudo

Upravičenost

Evropsko državljansko pobudo lahko začne vsak državljan ali državljanka EU, ki je dopolnil ali dopolnila volilno starost za evropske volitve. Pogoja sta samo dva:

- Pobudo mora začeti sedem državljank in državljanov EU, ki prebivajo v sedmih različnih državah EU.
- Pobuda se mora osredotočati na temo, ki spada na področje pristojnosti Komisije za predložitev predlogov pravnih aktov, in ne sme biti žaljiva ali v nasprotju z vrednotami EU.

Evropska državljanska pobuda se lahko predloži v katerem koli uradnem jeziku EU.

NASVET

V nekaterih državah članicah lahko evropsko državljansko pobudo podpišejo in začnejo državljani in državljanke EU v starosti od 16 let. Med njimi so trenutno Belgija, Nemčija, Estonija, Malta, Avstrija in Finska, v Grčiji pa od 17. leta.

Časovnica in glavni koraki

Timeline & Main Steps ECI

1. KORAK: Najmanj sedem državljank in državljanov iz sedmih držav EU, ki lahko glasujejo na evropskih volitvah, sestavi skupino organizatorjev evropske državljanske pobude in opredeli cilje pobude.

2. KORAK: Organizatorji pri Evropski komisiji vložijo zahtevek za prijavo pobude:

Preden lahko začnete zbirati podpise, mora vašo pobudo uradno prijaviti Evropska komisija. V ta namen:

- najprej ustvarite račun za organizatorje, ki ga boste v celotnem postopku evropske državljanske pobude uporabljali za upravljanje vaše pobude in komunikacijo s Komisijo.
- Nato pobudo predložite za prijavo tako, da v enem od uradnih jezikov EU na kratko opišete predlagani ukrep skupaj z ustreznimi podrobnostmi, kot so cilji vaše pobude, informacije o vaši skupini organizatorjev, morebitna prejeta sredstva in podporna dokumentacija.
- Vaša pobuda mora izpolnjevati posebna pravna merila, da bi bila prijavljena. Spadati mora na primer na področje pristojnosti Komisije za predložitev predlogov pravnih aktov, ne sme biti žaljiva ali v nasprotju z vrednotami EU ter mora izpolnjevati formalne zahteve.

Prosimo, upoštevajte, da **bo Evropska komisija prijavila le pobude, ki izpolnjujejo pravne zahteve.** Ocenila bo vašo predložitev in običajno odgovorila v dveh mesecih.

Če bo vaša pobuda sprejeta, bo objavljena na uradnem spletišču evropske državljanske pobude. Nato boste imeli na voljo do **šest mesecev**, da izberete datum začetka zbiranja podpisov.

3. KORAK: Začnite zbirati podpise!

Ko je vaša pobuda prijavljena in ste izbrali datum začetka, **imate na voljo 12 mesecev, da zberete vsaj milijon veljavnih podpisov državljank in državljanov iz najmanj sedmih držav EU.**

Podpisnice in podpisniki evropske državljanske pobude morajo

- imeti državljanstvo EU, ne glede na to, kje živijo,
- biti dovolj stari ali stare, da lahko glasujejo na evropskih volitvah, kar je običajno 18 let, v nekaterih državah, kot so Belgija, Nemčija, Estonija, Malta, Avstrija in Finska, pa se lahko podpišejo že pri 16 letih, v Grčiji pa pri 17 letih.

Pri tem pazite, da upoštevate pravila o varstvu podatkov in uporabljate uradne obrazce za zbiranje podpisov.

4. KORAK: Organizatorji predložijo najmanj milijon podpisov v preverjanje nacionalnim organom. Na voljo imajo največ tri mesece, da podpise predložijo pristojnim organom v

posamezni državi članici.

Pristojni organi imajo nato na voljo tri mesece, da preverijo veljavnost izjav o podpori.

5. KORAK: Organizatorji pobudo in potrdila, ki so jih prejeli od nacionalnih organov v 4. koraku, predložijo v pregled Evropski komisiji.

Za predložitev pobude in potrdil Evropski komisiji imajo na voljo tri mesece. Vse to lahko opravijo prek računa za organizatorje. Ta trenutek je odločilen za preostalo časovnico pobude.

6. KORAK: Organizatorji prejmejo odgovor:

- Evropska komisija skupino organizatorjev povabi na srečanje, na katerem imajo priložnost predstaviti argumente v prid svoji pobudi.
    - V enem mesecu po predložitvi (5. korak)
- Evropski parlament organizatorje povabi na javno predstavitev, ki ji sledi razprava na plenarnem zasedanju, morda pa tudi sprejetje resolucije o tej temi.
    - V treh mesecih po predložitvi (5. korak)
- Evropska komisija objavi podroben odgovor na pobudo v obliki uradnega sporočila. V njem predstavi svoje pravne in politične ugotovitve, morebitne ukrepe, ki jih namerava sprejeti, in razloge za ukrepanje ali neukrepanje.
    - V šestih mesecih po predložitvi (5. korak) in po javni predstavitvi v Evropskem parlamentu

Glavni izzivi: Pogosta vprašanja organizatorjev

- *Kako lahko najdem državljane in državljanke v drugih državah, s katerimi bi lahko začeli evropsko državljansko pobudo?*
- *Kako lahko spodbudim državljane in državljanke v drugih državah, da podpišejo mojo evropsko državljansko pobudo?*
- *Kako lahko sestavim ekipo?*
- *Kako lahko zberem sredstva za evropsko državljansko pobudo?*
- *Kako lahko financiram svojo evropsko državljansko pobudo?*
- *Katere kanale lahko uporabim, da dosežem in državljane in državljanke?*

Odgovore na ta vprašanja lahko najdete v naših smernicah, še več informacij pa na **Forumu evropske državljanske pobude**.

Kako izvesti evropsko državljansko pobudo

Za uspešno vodenje kampanje evropske državljanske pobude so potrebni strateška priprava, strukturirana organizacija in prilagodljiv komunikacijski pristop. V nadaljevanju so predstavljeni bistveni koraki in dobre prakse za podporo organizatorjem v celotnem življenjskem ciklu kampanje.

1. **Zagotovite financiranje in se zgodaj pripravite**

Za podporo začetnih dejavnosti kampanje, kot so izdelava in oblikovanje spletišča, kartiranje partnerjev in priprava komunikacijskih orodij, je nujno, da že na začetku pridobite finančna sredstva. Zgodnja finančna podpora omogoča trdne temelje pred uradnim začetkom, zaradi česar lahko kampanja hitro pridobi zagon in ga tudi ohrani. Organizatorji naj za podrobne smernice o strategijah zbiranja sredstev in preglednem poročanju obiščejo posebno stran o učinkovitem zbiranju in prijavi sredstev.

2. **Jasno določite vloge v ekipi**

Dobro sestavljena ekipa z jasno določenimi vlogami izboljša učinkovitost in odgovornost. Organizatorji prejšnjih kampanj so poudarili, da se z razmejitvijo odgovornosti, kot so komuniciranje, pravne zadeve in ozaveščanje na nacionalni ravni, preprečita prekrivanje in zmeda ter učinkovito upravlja posamezni vidik kampanje.

3. **Strategije kampanje prilagodite lokalnim razmeram**

Ključno je, da se sporočila in dejavnosti kampanje prilagodijo kulturnemu in političnemu okolju vsake ciljne države. Pri uspešnih kampanjah, kot je *Moj glas, moja izbira*, se je pokazalo, da se zaradi razumevanja lokalnih običajev, kultur in načinov komuniciranja znatno izboljšata udeležba raznolikega občinstva in zaupanje pri njem.

4. **Izkoristite simbolične datume in dogodke**

Če dejavnosti kampanje povežete s splošno priznanimi simboličnimi datumi, lahko povečate prepoznavnost in javni interes. Pri pobudi *Obvarujmo kozmetiko, proizvedeno brez krutosti*, se je za pridobitev medijske pozornosti in povečanje ozaveščenosti na primer učinkovito izkoristil mednarodni dan mačk. Pri pobudi *Prepoved praks za spreobrnitev spolne usmerjenosti* se je izkoristil zagon tedna ponosa in se je v le nekaj dneh zbralo 700 000 podpisov, kar kaže, kako pomembno je prizadevanja kampanje usklajevati z ustreznimi kulturnimi dogodki.

Podporno središče za vašo evropsko državljansko pobudo

Forum evropske državljanske pobude je spletna platforma za sodelovanje, ki je na voljo v vseh uradnih jezikih EU. Organizatorjem evropske državljanske pobude ali osebam, ki jih ta pobuda zanima, zagotavlja smernice in informacije. Forum je pomembno podporno središče za pridobivanje praktičnih informacij, napotkov za organizacijo kampanje in pravnih nasvetov ter za razpravo o temah, povezanih z evropskimi državljanskimi pobudami.

Platformo upravlja neprofitna organizacija European Citizen Action Service (ECAS) na podlagi pogodbe z Evropsko komisijo.

V razdelku foruma Praktična navodila boste našli uporabne vire, smernice, zgodbe o uspehu, posnetke spletnih seminarjev in številne druge informacije, povezane z evropsko državljansko pobudo.

V razdelku Vprašajte strokovnjaka so na voljo brezplačne, prilagojene smernice o različnih temah, kot so pravna vprašanja (na primer preverjanje, ali zamisel spada na področje pristojnosti EU), strategije za organizacijo kampanje in zbiranje finančnih sredstev.

Organizatorji se lahko obrnejo tudi na kontaktne točke: nacionalne kontaktne točke (v večini držav so te del javne uprave).

Kako lahko državljani in državljanke podprejo evropsko državljansko pobudo

Vse aktualne pobude lahko najdete in podpišete na spletišču evropske državljanske pobude. V podporo evropski državljanski pobudi lahko izpolnite izjavo o podpori na spletu ali v papirni obliki.

Tu so na voljo vse najnovejše evropske državljanske pobude, za katere se trenutno zbirajo podpisi.

Kako lahko organizacije civilne družbe podprejo evropske državljanske pobude

Kot organizacija lahko evropsko državljansko pobudo podprete na različne načine, na primer tako, da se pridružite koaliciji nevladnih organizacij v zvezi z evropsko državljansko pobudo ali pa tako koalicijo oblikujete. S sodelovanjem v kampanji učinkovito povečate doseg evropske državljanske pobude. Lahko se odločite za dejavno sodelovanje na področjih kampanje, kot so javno zavzemanje za pobudo, promocija, oblikovanje skupnosti, zagotavljanje strokovnega znanja in izsledkov raziskav, zbiranje podpisov, finančna podpora in/ali zagotavljanje človeških virov.

V nadaljevanju je navedenih nekaj načinov, kako lahko prispevajo organizacije civilne družbe:

1. **Oblikujte koalicije in se jim pridružite**

Temeljna strategija za uspešne kampanje evropske državljanske pobude je vzpostavljati stike z nevladnimi organizacijami in potencialnimi partnerji ter vzdrževati tesne odnose s sorodnimi organizacijami. Organizatorji pobude *PsychedeliCare* so kampanjo na primer začeli s sodelovanjem s partnerskimi organizacijami na nacionalni ravni, da bi vzpostavili temelje na lokalni ravni. Podobno je pobuda *Moj glas, moja izbira* vzpostavila mrežo več kot 250 podpornih organizacij, tako da je presegla tradicionalni sektor reproduktivnega zdravja in sodelovala z vplivneži na družbenih medijih. V okviru svoje strategije je pridobivala nepričakovane zaveznike, kot so igralci, glasbene skupine in celo plezalna društva. S tem vključujočim in ustvarjalnim pristopom se je povečala podpora in doseglo raznoliko občinstvo ter so se precej povečale prepoznavnost kampanje in možnosti financiranja.

2. **Spodbujajte in mobilizirajte**

Na svojih mrežah, dogodkih in platformah ozaveščajte, spodbujajte ljudi k podpisu pobude in sodelujte z odločevalci. Z vzbuditvijo zaupanja in dostopom do ciljnih skupin se lahko pospeši zbiranje podpisov in poveča sodelovanje javnosti.

3. **Zagotovite vire in sredstva**

Podpora lahko zajema finančno podporo, čas sodelavcev, prostore za sestanke ali digitalna orodja. Številne kampanje imajo velike koristi od prispevkov v naravi, ki zmanjšujejo operativne stroške in povečujejo doseg.

4. **Sodelujte pri zbiranju sredstev in vzpostavljanju partnerstev**

Koalicije in sodelovanje so tesno povezani z učinkovitim zbiranjem sredstev. Zbiranje sredstev presega zgolj pridobivanje donacij ali zagotavljanje finančne podpore. Uspešen zbiralec sredstev je nekdo, ki vzpostavlja strateška partnerstva, povečuje prepoznavnost kampanje ter dejavno prispeva h krepitvi in upravljanju skupnosti. Za razširitev možnosti financiranja je bistveno raziskati širše vire, kot so register EU za preglednost, nacionalni portali za preglednost ali mednarodne podatkovne

zbirke financiranja, ki so lahko v pomoč pri prepoznavanju potencialnih partnerskih nevladnih organizacij, fundacij in sponzorskih podjetij. Sodelovanje z javnim sektorjem je še ena dragocena pot, vključno s partnerstvi z javnimi subjekti, prejšnjimi financerji podobnih evropskih državljanskih pobud ali institucionalno podporo z nepovratnimi sredstvi EU, kot je program Državljani, enakost, pravice in vrednote. Podjetja imajo lahko ključno vlogo kot sponzorji. Pobudo *Obvarujmo kozmetiko, proizvedeno brez krutosti*, so finančno podprle blagovne znamke, kot so The Body Shop, Dove in Unilever, s čimer je izkoristila njihovo prepoznavnost in skupne cilje družbene odgovornosti podjetij.

Pri uspešni evropski državljanski pobudi *Končajmo dobo kletk* je na primer sodelovalo 170 organizacij civilne družbe iz vse Evrope. Vsaka od njih je pripomogla k uspehu te pobude. To so nekatere od organizacij, ki so podprle to pobudo:

End Cage Age ECI - structured through a collaboration of 170 civil society organisations across Europe

Tudi vaša organizacija lahko evropsko državljansko pobudo uporabi za mobilizacijo vaših prizadevanj!

Nadaljnje informacije

- Spletišče evropske državljanske pobude:
  - Potek
  - Kako začeti pobudo
  - Varstvo podatkov

- Forum evropske državljanske pobude:
  - Razdelek Praktična navodila
    - Kako zbirati podpise
    - Pot do priprave pobude za prijavo
    - Kako poiskati partnerje
    - Zbiranje sredstev
    - Organizacija kampanje

    - V razdelku Vprašajte strokovnjaka lahko prejmete brezplačne pravne nasvete in nasvete za kampanje

- Lokalni kontakti: nacionalne kontaktne točke in ambasadorji evropske državljanske pobude

Spremljajte novice!

- Naročite se na mesečni bilten (angleščina + 23 jezikov) in bodite na tekočem o evropski državljanski pobudi: https://citizens-initiative.europa.eu/newsletter/subscribe_sl
- Pridružite se skupini na Facebooku, ki je namenjena evropski državljanski pobudi